

stavkov, katerim je večina tudi pritrdila, več predloženih dostavkov pa, prihajajočih z desnice in z leve se je odklonilo.

Poročevalec večine bil je prof. dr. Bellinski, manjšino pa je zastopal bivši uradnik naučnega ministerstva Bärenreuter.

V soboto dne 26. marca prišel je v razpravo vladini predlog gledé oskrbovanja vojaških udov in sirot. — Ta postava nastala je nujna, odkar se je vojna dolžnost razširila na vse državljane. — Do sedaj preskrbljeni so bili s pokojnino sami častniki; za vojaške vdove in sirote skrbelo se je po posebnih ustanovah, po vojaških zavodih in pa po malih miloščinah, katere privolevati je pridržana pravica cesarjeva.

Sedaj presukale so se razmere po vsem. Ako so se do sedaj šteje vojne na stotisoče, šteje se bodo v prihodnje po milijonih. Na priliko je gotovo, da bode, ako pride do vojske, naših vojakov skoraj petkrat toliko, kakor do sedaj; enako pomnožile so se tudi vse druge vojne, izrekoma: nemška, laška, francoska in ruska. Vrh tega se ne more prezreti, da je orožje uže danes vse drugače, kakor je bilo v prejšnjih vojskah. Krvave vojske imeli smo na pr. l. 1859, 1866, 1870 in 1877, in takrat uže šteli so v vojski usmrteno vojake po stotisočih, ako pa danes po sploh vpeljanih puškah repetirkah pride do vojske, potem treba bode v vojski ubite vojake šteti na milijone. Zato je pa tudi treba uže prej v pravem času skrbeti za sirote in vdove v vojski ubitih vojakov. To storiti je dolžnost države, za katere obstanek hodi vojna v boj. — Koj prvi dan nastala je razprava živahna; govorilo je 8 govornikov, med njimi tudi slovenski poslanec Pfeifer, ki je zagovarjal predlog odsekov, in pa grof Coronini, goriški poslanec, ki je sicer sprejemal predlog odsekov, vendar pa načeloma zagovarjal, da naj bi se pravica do pokojnine razširila tudi na one vojaške stranke, ki so uže sedaj upokojene.

Krog tega vprašanja vrtila se bode tudi vsa razprava. Odsek sam ni mogel pritrditi temu razširjenju, ker bi po tem nastale tako velikanska nova bremena za državo, da se danes še celó ne dajo preračunati.

Minulo soboto pretrgalo se je zborovanje o posvetovanji tega predloga ter se je nadaljevalo včeraj (torek).

Izmed odsekov imeli so reševati važne predmete:

budgetni odsek,

v tem razpravljaj se je proračun naučnega ministerstva. Čule so se zopet vse stare tožbe zoper upravo naučno in v imenu slovenskih poslancev ponavljal je te pritožbe poslanec dr. vitez Tonkli, ki je sklicaje se na povoljne vspehe slovenskih paralelk na ljubljanski gimnaziji vprašal ministra, ali in kedaj uže vendar namerava enake paralelke vpelati na drugih Slovincem namenjenih gimnazijah. Ker se je pa minister Gautsch ogibal, odgovoriti kaj jasnega, stavil je dr. vitez Tonkli predlog, da naj se uže večkrat sprejeta resolucija o slovenskih paralelkah na gimnazijah Slovincem namenjenih ponovi, z dostavkom, da se ob enem z vpeljavo paralelk morejo opustiti pripravljalni tečaji, ki so sedaj potrebni za slovenske dijake, ki hočejo vstopiti na nemške gim-

nazije. Predlogu ugovarjala sta poslanca Beer in Heilsberg, zagovarjala pa sta ga česka poslanca Zeithammer in poročevalec Matuš, konečno sprejela se je z veliko večino glasov. Nasprotovali so levičarji in njih somišljenec Jarij Lienbacher. — Minuli teden dognal je budgetni odsek uže svoje delo, tako, da poročilo o državnem proračunu še pred velikonočnimi prazniki pride v tisek in se razdeli ter takoj po velikonočnih praznikih mogoča budgetna razprava. — Pred to imajo se rešiti, kolikor bodo gotovi, predmeti razprave z Ogersko. Tako se prej ko ne še pred Velikonočjo vrne z gosposke zbornice premenjena bankina pogodba oziroma pravila za avstrijsko-ogersko banko, enako je pričakovati, da bode sladkorski davek kmalu z Ogersko dognan, in dalje ostane še vprašanje zarad carine od petroleja.

Avstrijska kvotna deputacija sklenila je minuli četrtek večer po dolgih in obširnih razpravah obravnave svoje gledé prvega odgovora, ki se ima odposlati kvotni deputaciji ogerski.

Ogerska deputacija izračunala je namreč, da naj bi opustila ona 2%, katera sta po posebni pogodbi in postavi odločena za vojaško pokrajno in da naj bi prihodnjih deset let donášala Ogerska za skupne potrebščine po 29% (29 kr. od vsakega goldinarja), naše dežele pa po 71%. Da naša deputacija te ponudbe ne more sprejeti, bilo je uže naprej gotovo, toda odločnosti, s katero so se zastopali naši interesi v naši deputaciji zahvaliti se je, da je tudi odgovor naš postal odločnejši in da zahteva, da Ogerska, kakor dosedaj, pred vsem plačuje od vojaške pokrajne po 2%, ostale ogerske dežele pa po 34%, tedaj skupaj po 36%, avstrijske dežele pa po 64%. — Vrh tega izrekla je naša deputacija željo, naj bi se dognala stalna manj premenljiva podlaga za skladanje pokritja skupnih stroškov avstrijsko-ogerske države. Ponudbo pa, da naj bi se omenjena 2% za vojaško krajno popustila in všteval ta donesek med druge, ogerskim deželam naložene, je avstrijska deputacija ravno tako odločno odbila, kakor nek drug pridržek, katerega je ogerska deputacija izrekla v svojem prvem naznanilu gledé tega, da bi se med naše dohodke všteval tudi oni leta 1868 sklenjen dohodninski davek od kuponov našega (skupnega) dolga, ki pa nikakor več nima značaja davka, temveč znižanja obresti od državnih posojil. — V obče zadeva naše deputacije naznanilo precej pravo mero tega, kar je za nas moč zahtevati v tej zadevi. Od več strani čuli so se glasovi, da bi ogerske dežele morale donášati še več odstotkov, druge so zopet trdile, da se bode dalo mnogo pridobiti. Med razpravo pa se je poročilo v toliko poojstrilo, oziroma zboljšalo za naše dežele, da se sme trditi, da sedaj približno vstreza našim razmeram — se ve da samo po merilu, katero nam podaja minulo desetletje.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Volitve v mestni odbor ljubljanski. Vsako spomlad ponavlja se tudi mestni odbor, da se podaja meščanom zopet prilika, odobriti ali ne odobriti

postopanje svojih zastopnikov. — Vprašanja, s katerimi se imajo redno pečati mestni zastopi, so večinoma gospodarska, in le pri odborih, kateri so v nasprotju s takratno vladino sistemo, opazovati je precej naravno prizadevanje, tudi politične težnje pritezavati v svoje področje. — Ljubljanske mestne stranke bile so svoj čas hude volilne borbe: narodni volilci imeli so samo v tretjem razredu svoje zanesljive pristaše, pa tudi v tem so hodili v boj nemškutarski nasprotniki s pomočjo posestnikov tovarn in družih premožnejših trgovcev, katerim je poslušnih mnogo volilcev tretjega razreda.

V drugem razredu gospodovali so strogo državni uradniki, katerim je volitev narekavala zapoved višjih predstojnikov. Volitve v pravem pomenu besede v tem razredu takrat ni bilo. Enako si je prizadevala vlada tudi vplivati v prvem razredu, pa le v toliko s popolnim uspehom, v kolikor so bili premožnejši meščani res zavolj nerazumljive mržnje zoper narodno stvar večinoma pristaši nemškutarske stranke.

Sedaj prestali so, hvala Bogu, oni časi. Meščan in uradnik voli prosto, in ako se od vladine strani kaj vpliva, gre splošno vplivanje le na to, da bi bila tudi nemškutarska stranka v odboru primeroma zastopana. — Vse javkanje nasprotne strani je golo slepenje, s katerim skušajo prikrivati svojo popolno nezmožnost, katere so bili tudi v prejšnjih časih gotovo brez silovite podpore tedajne vlade.

Narodni stranki priporoča se v teh razmerah mirno, trezno delovanje, vtrjevanje narodne zavesti med meščani tako, da Bela Ljubljana ostane tudi v slabestih časih, ako bi se povrnili, zanesljiva trdnjava slovenskega naroda!

— **Imenovanje.** Koncipijent g. dr. J. Mrak imenovan je za začasnega koncipista pri finančni prokuraturi, davkovski praktikant g. E. Šoklič pa za davkovskega adjunkta.

— **Rudolfova državna železnica** napravila je pod sv. Joštom, med postajama Kranj in Podnart, malo postajo, pri kateri bodo postajali skoraj vsi osebni vlaki, namreč vlaki št. 1711—1716.

— **Za dolenjsko vinorejsko šolo** kupil je deželni odbor po pooblastilu, katero mu je dal deželni zbor, dr. Rozinov vinograd v Trški gori za 3400 gold.

— **Za mašnike posvečeni bodo** v ljubljanskem semenišču gg. četrtoletniki: P. Bohinjec, A. Gabrič, Fr. Hribar, J. Nemanič in Fr. Perne.

— **Za državnozbornsko volitev južno-štajerskih mest** imenuje tamošnja narodna stranka dr. Foreggerju nasproti kot narodnega kandidata dr. K. Gelingsheima, c. kr. sodnijskega pristava v Kozjem.

— **Kmetijskega poduka**, katerega je priredil tajnik kmetijske družbe gosp. G. Pirc minulo nedeljo na Dobrovi, vdeležilo se je sila veliko ljudstva. Šolski prostori bili so prenapolnjeni pazljivih poslušalcev, med katerimi bo gotovo marsikatero zrno kalilo in dober sad rodilo.

— „Slovana“ pesniški del ureduje od 1. aprila na dalje slavni naš pesnik Simon Gregorčič. To nam je poročstvo, da bode „Slovan“ prinašal samo izborne pesniške spise in zato ga prav toplo priporočamo slovenskemu občinstvu.

— **Vabilo na XXII. redni veliki zbor „Matice Slovenske“** v sredo 13. aprila 1887. l. ob 4. uri popoldne v dvorani ljubljanske čitalnice.

Vrsta razpravam:

1. Predsednikov ogovor.
2. Račun o društvenem novčnem gospodarstvu v dobi od 1. januarja do 31. decembra 1886. l.
3. Volitev treh društvenikov, katerim je v zmislu §. 9. a društvenih pravil presojsati in potrjevati odboro ve letne račune o novčnem gospodarstvu.
4. Proračun za l. 1888. *)
5. Letno poročilo ob odborovem delovanju v dobi od 1. aprila 1886. do 31. marca 1887. leta.
6. Posamezni nasveti, predlogi, želje in resolucije.
7. Dopolnilna volitev odbornikov.

Vsled smrti, odpovedi ali pa žreba imajo letos izstopiti iz odbora: Gg. † Erjavec Franc, Hribar Ivan, Hubad Franc, Kržič Anton, Levec Franc, Marušič Andrej, † Raič Božidar, Robič Luka, Senekovič Andrej in Wiesthaler Franc, skupaj 10. V odboru pa še ostanejo: Gg. Cigale Matej, dr. Dolenc Hinko, Einspieler Andrej, Grasselli Peter, Gregorčič Simon, dr. Jarc Anton, Kaspret Anton, Kermavner Val., Kersnik Janko, dr. Lampé Franc, Majciger Ivan, Marn Josip, Pleteršnik Maks, dr. Poklukar Jos., Praprotnik Andr., Raič Anton, Stegnar Feliks, Svetec Luka, Šuklje Franc, Šuman Josip, dr. Šust Ivan, dr. Tavčar Ivan, Tomšič Ivan, Vavrū Ivan, Vilhar Ivan, Vodušek Matej, Zupančič Anton, Zupančič Vilibald, dr. Zupanec Jernej in Žolgar Mihael (skupaj 30).

Vsaj 16 odbornikov mora po §. 12. društvenih pravil navadno bivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni.

Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (3. točka) se vštrevajo tudi volilni listki tacih društvenikov, ki sicer niso mogli priti sami k zboru, ki so pa vendar volilne listke poslali odboru z lastnoročnim podpisom, tako da nima suma zaradi kake prevare.

V Ljubljani dne 28. marcija 1887.

Predsednik:

Josip Marn.

Odbornik in blagajnik:

Ivan Vilhar.

— **Kmetijsko potovalno predavanje** ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo popoldne 3. aprila po cerkvenem opravilu v Borovnici.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Gledé zbornice poslancev in delovanja odsekov opozorujemo na naše obširno poročilo „iz državnega zbora“. O sobotni seji gosposke zbornice ome-

*) Računski sklep in proračun sta gg. društvenikom v društveni pisarni na ogled in jim bosta pri velikem zboru tiskana na razpolaganje.